

RISØ HUSE

Pernille Sparholt

Analyse og Værdisætning af Risø Huse 13

Forår 2024

INDHOLD

Indledning

Historisk Analyse

- *Bygningshistorisk analyse*

- *Kulturhistorisk analyse*

Arkitektonisk Analyse

Kulturhistorisk Analyse

Værdisætning

Anbefaling

Kilder

Betegnelse:	Værdisætning af Risø Huse 13
Besigtes af:	Pernille Sparholt
Besigtigelsesdato:	Januar/Februar 2024
Matrikel nr:	9f: LI. Valby By, Ågerup
Adresse:	Risø Huse 13
Ejer:	Danmarks Tekniske Universitet (DTU)
Kommune:	Roskilde Kommune
Arkitekt:	Preben Hansen, M.A.A. i samarbejde med arkitekt Paul Nieport M.A.A
Landskabsarkitekt	Professor C.Th. Sørensen og Ole Nørgaard M.A.A
Opførelses år:	1957
Samlet bygningsareal:	145m ²

INDLEDNING

Risø Huse 13 er blot en ud af de 16 et-plan Parcelhuse, beliggende på den østlige side af Frederiksborgvej overfor DTU Risø Campus.

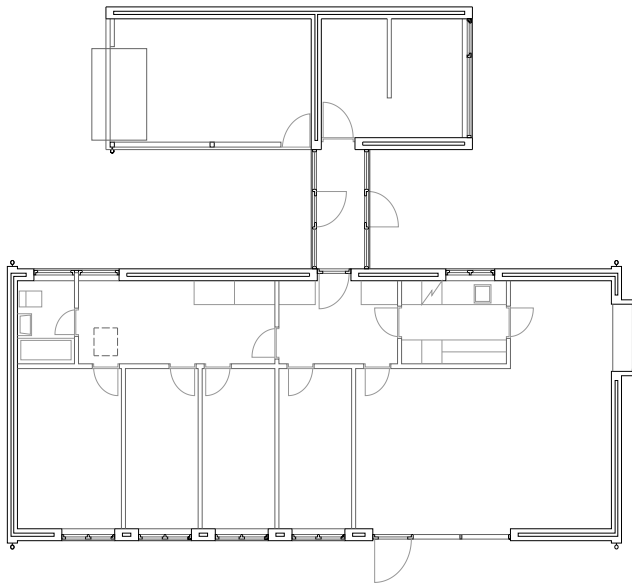
De 16 enfamiliehuse er opført i samtid med forsøgsanlægget Risø, og havde til formål at huse både ansatte og gæster fra Risø.

De 16 boliger er omsluttet om sig selv, og omkranser et fælles grønt areal med tilhørende tennisbane, fodboldmål og legeplads. Udenom bebyggelsen ses landlige omgivelser, og hermed har alle boligerne kig til marker og Roskilde Fjord. Derudover hører der en lille have, samt en carport eller garage til boligerne.

ORIGINALE BOLIGER FRA 1957

Risø Huse står i sin originale og velholdte form og har siden sin opførelse i 1957 stået meget statisk uden ændringer. Med en vedligeholdelsesplan, er flere af vinduerne blevet udskiftet og husene er blevet varmet op til minimumskravet, for at undgå skimmelsvamp.

Derudover er vejene blevet ryddet for sne, blade er blevet fejlet væk, hækkene beskåret, og nye elpære i vejlampene er hyppigt blevet udskiftet. Alt dette gør, at husene ikke står i forfald, og man får en følelse af tomme, men ikke forladte bygninger.

Historisk Analyse

- Bygningshistorisk analyse

Risø Huse blev opført som en boliggruppe med 16 énfamiliehuse, til forskningsstationens personale, som skulle kunne tilkaldes med kort varsel. Det vides ikke hvor mange eller hvor ofte der har været udskiftning af beboere i husene, men en én-etages boligtype uden individuel projektering var at foretrække, for at opnå en mere nøjagtig tilpasning på længere sigt.

Plantegningerne er hermed af overskuelig størrelse, med indgang til vindfang, med garage og udhus/opbevaringsrum til den ene side og et rektangulært hovedhus til den anden. Rumfordelingen er inddelt i stue, køkken, bad og henholdsvis 3-5 værelser afhængig af størrelse på huset.

På henholdsvis Risø Huse 13 er der i husets grundplan ikke foretaget nogle ændringer på rumstrukturen gennem tiden og huset fremstår derfor i sin originale form. Dette med undtagelse af nogle udskiftede vinduer samt køkken og nyere trælofter i stuen.

Risø Huse er opført i forbindelse med forsøgsanlægget Risø, og placeringen af forsøgsstationen havde en række betingelser og forudsætninger der skulle opfyldes.

- Anlægget skulle af sikkerhedsmæssige grunde placeres i et område, der indenfor visse grænser skulle holdes fri for anden bebyggelse.
- Det var væsentligt at forsøgsstationen ikke lå for langt væk fra København af hensyn til forbindelsen med Københavns Universitets videnskabelige institutter.

- Man ønskede at forsøgsstationen lå i nærheden af en by, så ansatte havde mulighed for skole og kulturtilbud tæt på.
- Til sidst ønskede man gode afgangsf forhold til vandforsyning.

Ud fra de forudsætninger der var blevet fastlagt, fandt man halvøen Risø bedst egnet. Hermed opstod ønsket om tilhørende boliger til forsøgsanlægget og Risø Huse blev derfor etableret.

Teknisk Analyse

Risø Huse 13 er opført i gule mursten med røde tegltage. Husets ydremurer består af en uisolereet hulmur af tegl udvendigt, og klinkerbeton indvendigt. (mangehulsten i udhus) Ydervæggene i siderne af karnapperne består af 120mm massiv teglvæg med indvendig pladebeklædning med ca. 50mm isolering.

Dette står ren konstruktivt i fornuftig stand.

Risø Huse er tæt beslægtet med byggeriet på Risø, hvor tagisoleringen er trukket ned til vinduernes overkant og dækket med et bånd af blå emaljeplader. Dette bånd ses også rundt om Risø Huse, her udført i malet træ.

Vinduer samt terrassedør er primært monteret med tolags energiruder og vinduerne i vindfang er monteret med tolags termoruder.

Der ses forskellige gulvbelægnigner rundt i huset. I vindfanget er indgangspartien belagt med rødlige klinker, og udhuset/depot er udført med et beton dæk. Resten af husets gulve er fordelt med både sildebensparket og stav-parket udført i egetræ. Badeværelset er beklædt med hvide og grå fliser.

Bygningerne opvarmes med fjernvarme fra to naturgaskedler, som er placeret i fyrrummet i bygningen Risø Huse 11. (gæstehjemmet) Der er desuden supplerende varmforsyning i form af el-radiatorer.

Risø Huse 13 står overvejende i god stand og er varetaget pænt gennem årene. Dog er ejendommen i mindre god energimæssig stand, hvor en større efterbehandling af huset med forskellige energioptimeringer anbefales.

Vejen til Risø huse er gennem en lille afkørsel på Frederiksborgvej. Dernæst kan man enten dreje til venstre mod DTU Risø Campus eller til højre mod Risø Huse. På den ene side ses store åbne marker, og til den anden opstår en lille stikvej ind til Risø Huse. Man træder ind i en lille lukket atmosfære. Det første der møder en ved området ved Risø Huse er, hvordan de 16 boliger omslutter sig selv, og omkranser et fælles grønt areal. Udenom bebyggelsen ses landlige omgivelser, og hermed har alle boligerne kig til marker og Roskilde Fjord.

Det ydre

Ankomsten til Risø Huse 13 går hen over en grusbeltet indkørsel, hvor det er muligt at parkere sin bil. Indgangen til huset ligger tilbagetrukket fra huset og indgangsdøren fører ind til et selvstændigt vindfang med direkte udgang til et af husets to udendørs opholdszoner.

Haven er anlagt rundt om huset, med to udgange til stenbelagte terrasser, der er placeret med hensyn til solens bevægelse.

Bygningskroppen er opdelt i tre led med garage og udhus/opbevaringsrum, et vindfang og selve beboelsesområdet. Dette gør at huset får en anden karakter end det klassiske parcelhus.

vinduespartierne er nøje placeret og tilpasset både det indre og det ydre. Særligt er der et udadvendt vindue, der bliver kaldt blomstervinduet, med kig udover marker og som skaber en lille oase indvendigt.

Det indre

Planens udformning er præget af Risøs formål og funktion til huset. Et hus der nemt kunne tilpasse sig nye familieformer, med hyppige udskiftninger. Herunder med fokus på funktionalitet og brugsværdi. Planen er indrettet med et større voksenværelse, tre mindre værelser, og en stor opholdsstue i forlængelse af køkkenet. Derudover ses en forstue samt en skabsgang, som giver anledning til en flydende overgang til hoveddrømmene.

V æ r d i s æ t n i n g

De bærende bevaringsværdier knytter sig i høj grad til bygningsmassens og kontekstens kulturhistorie. Risø Huse er en del af de første huse af parcelhuskarakter, som blev bygget til datidens behov i forbindelse med forsøgsanlægget Risø. Derfor deres eksperimenterende hustype, som har været med til at skabe grundlag for fremtidens nye og voksende parcelhuskvarterer.

Risø huse havde til formål at rumme forskellige familietyper- og konstellationer, som stadig den dag i dag gør sig gældende. Den let aflæselige planløsning er fleksibel og er med til at skabe nye boligformer. Dette ved at udnytte den eksisterende boligmasse, så der kan etableres boliger til flere på færre kvadratmeter.

De fælles udearealer så vel som de private haver imellem husene, er essentielle for oplevelsen af Risø Huse. Haverne er afgrænset af hegn og hække, men formår samtidig at invitere det fælles midte og de åbner marker ind, så det offentlige og private mødes i en flydende overgang.

A n b e f a l i n g

Risø Huse er siden sin fraflytning blevet varetaget og vedligeholdt til fremtidig beboelse. Det anbefales derfor at udnytte og bibeholde de eksisterende kvaliteter huse- ne allerede besidder. Dette ved at restaurere husene med energioptimeringer af bæredygtige materialer, samt varetagelse af boligerne med en nænsom tilgang. Dette for at sikre og bevare Risø Huses kulturarv og kulturhistoriske værdier, som kan understøtte en bæredygtig fremtid.

Udvendige forhold

Facaderne er ikke behæftet med skader af væsentlig karakter, men der er dog observeret sprængte fuger og lettere misfarvede mursten, som bør udbedres.

De fleste vinduer er ikke fra bygningens oprindelse og er løbende blevet udskiftet. De nyeste vinduer er vurderet udskiftet for 10-15 år siden. Det anbefales at udbedre begyndende rådskader, der er observeret på nogle af vinduernes ydre lister, samt en glastilføjelse fra 2-lags glas til 3-lags glas.

Tagfladerne er af oprindelig karakter og har en hældning på ca. 45%, hvilket mindsker nedslidning. Tagfladerne er dog medtaget af vind og vejr, men fremstår ikke nedslidte. Visse steder ses mindre algeforekomster og ingen ødelagte tagsten eller rygsten er observeret

Det vurderes, at tagfladerne har overskredet dens tekniske levealder, som gør tagfladerne mere modtagelige for vejrmæssige påvirkninger. Det anbefales derfor at udbedre mulige utætheder på tagfladerne efter hårdt vejr. Dette understøttes ved at tilføje en undertagsdug, som tillægger huset en form for ekstra tag, hvor man samtidig undersøger standen på tegl og lægter inden de tilbageføres igen.

Indvendige forhold

Alle ydermure er hulmuret uden isolering, og det vurderes derfor at isolerer hulrummet samt en indvendig efterisolering af vægge og loft, for at optimere den energimæssige stand.

Gulvene fremstår pæne og velholdte, og det anbefales derfor flot at slibe og efterbehandle gulvene.

Kilder

Arkitektur nr. 2 1965 uddrag om Risø

Arkitekten nr.24 1959 om Risø

Energimærkningsrapport - Risø Huse 13-43

Rapport - Besigtelse og Vurdering af Risø Huse

